

**ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ПУБЛІЧНОЮ
АДМІНІСТРАЦІЄЮ ТА ІНСТИТУЦІЯМИ
ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-314-2-45>

**THE ROLE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES
IN PREVENTING AND COUNTERING DOMESTIC VIOLENCE**

**РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЩОДО
ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ**

Artemenko O. V.

*Candidate of Law Sciences, Professor,
Associate Professor at the Department
of Administrative and Financial Law
National University of Life and
Environmental Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Артеменко О. В.

*кандидат юридичних наук, професор,
доцент кафедри адміністративного
та фінансового права
Національний університет
біоресурсів та природокористування
України
м. Київ, Україна*

Stasiuk N. A.

*PhD in Law, Assistant Professor
at the Department of Administrative
and Financial Law
National University of Life and
Environmental Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Стасюк Н. А.

*доктор філософії права
у галузі права (PhD),
асистент кафедри
адміністративного
та фінансового права
Національний університет
біоресурсів та природокористування
України
м. Київ, Україна*

Koval A. N.

*Candidate of Law Sciences,
Associate Professor at the Department
of Civil and Economic Law
National University of Life and
Environmental Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Коваль А. Н.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільного
та господарського права
Національний університет
біоресурсів та природокористування
України
м. Київ, Україна*

Закон України «Про запобігання та протидії домашньому насильству» [1] чітко визначає перелік суб'єктів, які наділені відповідними повноваженнями для захисту осіб, які постраждали від домашнього насильства. Відповідно до ч. 2 ст. 6 Закону спеціально

уповноваженими органами у сфері запобігання та протидії домашньому насильству є:

- центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, у тому числі їх структурні підрозділи, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- сільські, селищні, міські, районні у містах (у разі їх створення) ради, їх виконавчі органи, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Вбачаємо за необхідне розглянути, які повноваження мають органи місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії домашньому насильству (ст. 8 Закону):

- забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці;
- забезпечення надання соціальних послуг на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, у тому числі шляхом соціального замовлення у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- визначення потреби у створенні спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб, забезпечення їх створення та функціонування, здійснення контролю за їхньою діяльністю;
- участь у підготовці фахівців, до компетенції яких належать питання запобігання та протидії домашньому насильству, у тому числі фахівців, які реалізують програми для кривдників;
- прийом і розгляд заяв та повідомлень про вчинення домашнього насильства, забезпечення застосування заходів для його припинення, надання допомоги постраждалим особам;
- забезпечення координації діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, та їх взаємодії на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці;
- інформування постраждалих осіб про права, заходи та соціальні послуги, якими вони можуть скористатися;
- збір, аналіз і поширення відповідно до законодавства інформації про домашнє насильство на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці;
- звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що

забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

- виконання повноважень органу опіки та піклування.

У 2017 році Верховна Рада України прийняла Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Закон про запобігання та протидію домашньому насильству» [2], який вперше криміналізував домашнє насильство. До Кримінального кодексу України було додано окрему статтю з визначенням цього поняття та запроваджено нові обмежувальні заходи щодо осіб, які вчинили домашнє насильство. За останні роки поширеність домашнього насильства зросла, що можна пояснити світовою пандемією коронавірусу та військовою агресією сусідньої країни.

Відповідно до статті 53 Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (далі – Стамбульська конвенція): «Держави-учасниці вживають необхідних законодавчих або інших заходів для забезпечення того, щоб усі жертви насильства, які підпадають під сферу застосування цієї Конвенції, мали доступ до відповідних обмежувальних або захисних приписів» [3].

Таким чином, обмежувальні заходи повинні бути спрямовані насамперед на захист жертв домашнього насильства. Законодавець віддав перевагу подібному підходу в частині 1 статті 91 Кримінального кодексу України. Відповідно до неї, в інтересах потерпілих від злочинів, пов'язаних з домашнім насильством, суд може призначити одне або декілька покарань, а також звільнити від кримінальної відповідальності або покарання з підстав, передбачених у статті Кримінального кодексу України, в якій зазначено, що до них можуть бути застосовані обмежувальні заходи.

Отже, єдиною підставою для застосування до особи одного або декількох обмежувальних заходів (види яких зазначені в ч. 1 ст. 91-1 Кримінального кодексу України) є вчинення нею злочину, пов'язаного з домашнім насильством [4].

Відповідно до статистичних даних які оприлюднив Офіс Генерального прокурора, щодо зареєстрованих «злочинів пов'язаних з домашнім насильством» під час воєнного стану збільшилось, це можливо пояснити тим, що особи, які постраждали від даних кримінальних правопорушень більш почали звертатись до уповноважених суб'єктів, що здійснюють свою діяльність щодо запобігання та протидії домашньому насильству.

Вважаємо, що необхідно розширити повноваження органів місцевого самоврядування в контексті запобігання домашньому насильству та злочинів пов'язаних з домашнім насильством. Вважаємо за доцільне розробити методичні рекомендації щодо алгоритму дій при запобіганні домашньому насильству, саме розширити повноваження органів місцевого самоврядування, а саме, дозволити органам місцевого самоврядування під час вчинення домашнього насильства проводити

заходи щодо протидії вчинення такого правопорушення до приїзду працівників Національної поліції.

Література:

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07 грудня 2017 р. № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19/ed20171207#Text>

2. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07 грудня 2017 р. № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19/ed20171207#Text>

3. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами. Офіційний переклад. URL: <https://rm.coe.int/1680462546>

4. Кримінальний кодекс України : Кодекс України, Закон від 05.04.2001 р. No 2341-III. Відомості Верховної Ради України від 29.06.2001 р. No 25. стаття 131

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-314-2-46>

PUBLIC ADMINISTRATION IN UKRAINE: CURRENT PROBLEMS AND WICKS

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ

Bahrü I. P.

*Head of the Cyclic Committee
of Legal Disciplines,
Lecturer of Legal Disciplines
VSP "Fahov College of Economics,
Law and Information Technologies
of the Zakhidnoukrainian
National University"
Ternopil, Ukraine*

Багрій І. П.

*голова циклової комісії
юридичних дисциплін,
викладач юридичних дисциплін
ВСП «Фаховий коледж
економіки, права та інформаційних
технологій Західноукраїнського
національного університету»
м. Тернопіль, Україна*

Курс на удосконалення України в умовах втілення євроінтеграційної політики, формування та утвердження інститутів демократії, розвитку громадянського суспільства та правової держави встановлює нові пріоритети, завдання і засади функціонування органів влади.

Процес перетворення управлінської системи і перехід до публічного управління на засадах концепцій, теорій, принципів і методів є нагальною необхідністю та запорукою розвитку сучасної держави.